

عنوان مقاله:

اعجاز علمی عبارت «تصریف الریاح» در قرآن کریم

محل انتشار:

مجله پژوهش های قرآن و حدیث، دوره 48، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

غلامرضا براتی - استادیار آب و هواشناسی، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی

شهاب الدین قطب شریف - دانشجوی کارشناسی ارشد قرآن و حدیث، دانشگاه خوارزمی.

خلاصه مقاله:

باد یا جریان هوا در قرآن کریم با لفظ «ریح» و «ریاح» چهل و دو بار و با تعبیر «تصریف الریاح» دو بار آمده است. از مهم ترین ویژگی های باب تفعیل تکثیر، مبالغه و تکرار است. ریشه «صرف» در لغت از جمله به معنای بازگرداندن چیزی از حالتی به حالت دیگر است. دانش امروز گویای استعداد جریان های هوا برای تغییرات کمی سمت و سرعت و تغییرات کیفی دما، «نم» و «امگا» است. این معانی در ظرف تصریف می گنجد ولی اگر ریشه «دور» و «دول» استفاده میشد، شاید فراتر از تغییر کمی جهت به عنوان ویژگی قابل درک باد، معنایی دیگر پیش رو نبود. چنانکه التبیان می گوید: «تصریف الریاح: تحویلها من حال الی حال جنوبا و شمالا و...». دانش امروز، جریان های هوا را عمدتاً متأثر از سه نیروی «شیب فشار هوا»، «کوریولیس» و «اصطکاک» می داند که دچار تغییر سمت و سرعت می شوند و به دنبال آن با گذر از روی آب ها و خشکی ها و با گذر از عرض های جغرافیایی گوناگون، مقادیر نم و دمای آن ها تغییر می کند و به تغییرات جوی کوتاه و بلندمدت می انجامند. همچنین همپایگی نشانه «تصریف ریح» در آیات مورد پژوهش با «اختلاف شب و روز» و «نزل باران» می تواند گویای اهمیت الگوی پیوسته بادهای باشد. یعنی اثرپذیری بادهای از اختلاف پاندولی شب و روز سبب موجی شدن آن ها، نزول و صعود هوا و بارش های آسمانی می شود. در الگوی جهانی چنانچه بادهای بدون «تصریف» بود، سرزمین های پهناور درون خشکی ها از حیات کنونی انسانی، جانوری و گیاهی تهی بود زیرا آب نداشت.

کلمات کلیدی:

اعجاز علمی، تصریف الریاح، علوم جو، قرآن کریم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1892227>

